

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Semesternytt

våren 2022

Nyhetsbrev fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Klar for avreise til Skjolden hotell og konferanser om Wittgenstein og om tekstteknologi.

Kjære kollegaer,

me har nettopp lagt bak oss eit semester som har verka svært langt. Det er rart å tenkje på at me også dette semesteret har hatt nedstenging på grunn av pandemien. Det kjennes lenge sidan no. Til hausten får me det første semesteret utan koronatiltak sidan hausten 2019. Det blir då viktig for oss å få studentane (og tilsette!) tilbake på campus. For å ha eit levande universitet, treng me studentar som faktisk er her, og for å ha eit levande institutt, treng me filosofar på kontora, i gangane og i seminarromma.

I løpet av det neste semesteret skal me også ta til med arbeidet å utvikle ny strategi for instituttet. Dette arbeidet skal gå parallelt med strategiprosessane til Det humanistiske fakultet og til Universitetet i Bergen. Sistnemnde strategi skal gå frå 2023 til 2030. Arbeidet med ny strategi må vere både open og inkluderande, der alle får høve til å kome med innspel fram mot endeleg vedtak i instituttrådet i 2023.

Strategiplanar blir ofte kritisert, stundom med rette, for berre å vere ei samling honnørord, med lita reell betyding. Men ein strategi blir det me gjer han til, verken meir eller mindre. Mi oppfatning er at strategien til instituttet skal vere reell: han skal sette opp nokre overordna mål og prinsipp som me skal arbeide for å realisere. Samtidig er prosessen ofte vel så viktig som det dokumentet me endar opp med. Det blir ei anledning til å diskutere nokre større spørsmål som i det daglege gjerne hamnar i skuggen: Kvar vil me vere om 5-10 år? Er det bra eller dårleg om me er på same plass som i dag?

Nokre av dei meir spesifikke spørsmåla me står ovanfor i åra som kjem, er til dømes: Kva skal tilhøvet vere mellom breidde og spissing i forskinga vår? Korleis kan me auke publiseringa vår i gode, internasjonale tidsskrift? Kva med fagstudiet vårt, skal me halde fram med mange emne med få ressursar eller bør me ha færre emne med fleire ressursar? Korleis kan me redusere det svært høge fråfallet på bachelorprogrammet vårt? Korleis vil me exphil skal sjå ut i 2030, omtrent som i dag? Og kva kan me gjere for å betre det fagleg-sosiale miljøet på instituttet?

Strategiarbeidet kan også vere eit høve til å diskutere formålet med utdanningane våre, slik Haakon B. Schrøder gjer i eit innlegg i denne utgåva av Semesternytt. Stortinget har vedtatt å gjere arbeidslivsrelevans til eit av kriteria i finansieringssystemet for høgare utdanning, men det er uvisst om dette vil bli realisert. Uansett må me tenkje over kva me utdannar studentane våre til. Dei fleste bachelorstudentane går ikkje vidare til master, dei fleste masterstudentane går ikkje vidare til doktorgrad, og dei fleste doktorandane går ikkje vidare til å bli førsteamanuensis.

Alt dette er spørsmål som eg ser fram til å diskutere når me møtes igjen i august. Inntil dess ønskjer eg alle ein hjarteleg god sommar.

*Beste helsing,
Steinar B.*

Instituttdag på Terminus

Etter et par år med covid var det igjen duket for at ansatte ved FoF ble samlet til instituttdag 23. mai, denne gangen på Grand Hotel Terminus. Programmet startet med en kjapp gjennomgang av hvor instituttet står per i dag når det gjelder forskning og utvikling av ny strategiplan. Resten av dagen var viet undervisning. Ex.phil. var første tema. Her var det særlig fokus på hva prosjektene Godt forberedt I og II har bidratt med og hva en planlegger gjennom Godt forberedt III. Det var satt av mye tid til diskusjoner i grupper for å vurdere hva som fungerer bra og hva som kanskje fungerer mindre bra. Gode forslag til endringer ble også gjenstand for diskusjon. Etter ex.phil. var det fagstudiet som ble diskutert. Hovedfokus var knyttet til vurdering og tilbakemelding. Også her var det diskusjon i grupper.

I tillegg til det rent faglige var det også en glede å kunne være samlet fysisk etter et par års nedstengning der de fleste bare har sett hverandre via skjerm. Alt i alt en vellykket dag som ble avsluttet med middag.

Fra instituttrådet

Orienteringssaker

Betaling for parkering innføres 01.06.2022

Fra 1. juni 2022 må ansatte betale for parkering på UiBs parkeringsplasser. Parkeringstillatelse får man ved å registrere seg i UiBs parkeringssystem, og deretter registrere seg i appen Aimo Park Norway AS, slik at man har en aktiv avtale i appen. Parkering på en plass med «reservert» skilt krever egen parkeringstillatelse (hvitelisting). Når man har en digital parkeringstillatelse kan man parkere på en UiB-parkingsplass, og betale i appen for den tiden man parkerer. Mer info på siden [Parkering på UiB](#).

Vedtakssaker

Prinsipp for utlysning og tilsetting av stipendiatar (sak 2022/7)

Stipendiatstillinger blir framleis lyst ut ope, men med krav om å inngå i ei forskargruppe på instituttet. Strategiske omsyn kan vektleggjast ved tilsetjing

Plan for strategiprosess (sak 2022/10)

1) Mai 2022: Oppstart for strategiarbeidet blir instituttdagen. Her vil gjeldande strategi bli gjennomgått, og det vil bli diskusjon over sentrale spørsmål.

2) Haust 2022: Oppretting av arbeidsgrupper for kvar del av strategien med utgangspunkt i dei ulike utvala på instituttet. Desse gruppene vil så levere forslag til revisjon av strategien for dei ulike områda.

3) Vinter 2022/2023: Instituttleiinga set saman innspela frå dei ulike utvala til eit utkast til nytt strategidokument, på grunnlag av strategiprosessen på fakultet og universitet.

4) Vår 2023: Utkastet blir sendt ut til alle på instituttet og diskutert på instituttdag våren 2023.

5) Mai 2023: Ny strategi blir vedtatt i instituttrådet.

For mer info se: [Sakslistar og protokollar 2022](#)

Gode gruppediskusjoner på instituttdagen.

Personalnytt

Henrik Dalstø takket for seg 27. april i år etter å ha vært ved FoF i 5 år. Gjennom disse årene gjennomgikk studieadministrasjonsstillingen hans store omveltninger som følge av digitaliseringen. Omstillingen taklet han imidlertid på strak arm. Ikke minst har han gjort en formidabel innsats når det gjelder å gjøre ulike IT-systemer, særlig Mitt UiB, til en selvsagt del av arbeidshverdagen for både faglige og administrative. Det administrative ansvaret for ex.phil. innebar også en til tider nærmest ustoppelig strøm av spørsmål fra ferske universitetsstudenter. Men også det taklet Henrik på en glimrende måte så lenge han kunne ta seg en liten 'time out' for å trekke pusten innimellom.

Til tross for endringer og mange spørsmål fra studenter kastet Henrik seg samtidig over filosofistudiet. Det endte med at han gjennom disse årene først fullførte en bachelorgrad i filosofi for så å ta en mastergrad som endte med avhandlingen [*On the Nature of Belief: A Force-Based Metaphysics of Confidence*](#).

Henrik har imidlertid ikke forlatt UiB, han har bare skiftet fakultet. Nå er han ansatt ved universitetets nyeste fakultet KMD (Fakultetet for kunst, musikk og design) hvor han går over i en interessant stilling med ansvar for opptak. Han fortsetter også å utvide sine kunnskaper gjennom nye studier, nå som student ved bachelorprogrammet i kognitiv vitenskap.

Vi ønsker Henrik til lykke med ny jobb og nye innsikter i vitenskapenes verden!

Midlertidige stillinger

Daphne Bielefeld

Dette vårsemesteret har Wittgensteinarkivet vært så heldig å få Daphne Bielefeld som medarbeider. Daphne er doktorand i filosofi ved LMU i München og jobber hovedsakelig med forholdet mellom musikk / musikkteori og Wittgensteins filosofi. I stillingen ved Wittgensteinarkivet har Daphne bl.a. bidratt med korrekturlesing, retting av transkripsjonene, testing samt tilbakemelding på Wittgensteinarkivets webutgaver. Hun har på imponerende kort tid tilegnet seg Wittgensteinarkivets XML-koding, og på denne måten kunnet begynne med å selv legge inn sine transkripsjonsrettelser i kildetranskripsjonen i XML-format. Daphne vil holde foredrag om Wittgensteins bemerkninger om musikk på det Internasjonale Ludwig Wittgenstein symposiet i Kirchberg i Østerrike nå i sommer.

Heinz Wilhelm Krüger

Heinz Wilhelm Krüger var i utgangspunktet ansatt som forsker i en 70% stilling knyttet til prosjektet «[WABe - ny forskningsinfrastruktur](#)» fra og med 1. september 2021 til og med 28. februar 2022. Arbeidsoppgavene har i hovedsak vært korrekturlesing av Wittgensteinarkivets transkripsjoner av Ludwig Wittgensteins skrifter. Stillingen ble forlenget fra 01. mars og ut oktober i inneværende semester, men med 35 % stilling fra 01. juli. Krüger har også deltatt på flere av konferansene knyttet til Wittgensteinforskningen dette semesteret.

Ragnhild Iveranna Hogstad Jordahl og Oda Elisabeth Wiese Tvedt

Oda og Ragnhild har dette semesteret vært ansatt i hver sine 70 prosent stillinger som førstelektorer for prosjektet Godt Forberedt III. De følger opp og videreutvikler det gode arbeidet som er lagt ned i Godt Forberedt I og II.

Oda beskriver arbeidet slik: Godt Forberedt III skal utvikle interaktive læringsressurser, kalt læringsmoduler, som forbereder studentene til den organiserte seminarundervisningen i en flipped-classroom modell som stimulerer til økt studentaktivitet i ex.phil-undervisningen. Arbeidet skal samtidig styrke ex.phil.s relevans for studentenes respektive fagområder.

Målsetningen med prosjektet, foruten å innlemme PS og MO som de siste som tar i bruk slike læringsmoduler, er også å i større grad integrere MO og PS i programmene de inngår i, samt å utvikle et enhetlig læringsdesign for ex. phil.- emnet på tvers av alle fakultet. Det arbeidet gjør vi blant annet ved å utarbeide detaljerte læringsmål og la de være styrende for utformingen av læringsaktiviteter. Håpet er at dette vil sikre en “constructive alignment”, altså et opplevd meningsfylt samsvar mellom nettopp læringsutbytte, undervisningsaktiviteter og vurderingsformer. Vi utvikler også hverandrevurdering som en integrert del av den studentaktive undervisningen.

Til grunn for vårt arbeid ligger et premiss om å styrke studentmedvirkningen i faget, både i læringsarbeidet og i tilbakemeldingsarbeidet. Vi håper å lykkes med dette, og ser frem til å erfare hvordan arbeidet vårt gir seg utslag i praktisk undervisning til høsten. Vi har nemlig begge fått forlenget stillingene våre frem til jul, og vil delvis jobbe med å revidere og videreutvikle modulene og samtidig høste erfaringer i praksis gjennom ex. phil.-undervisning på MO.

Gjesteforskere

Seyma Yazıcı: Fra 1. januar til 26. mars fikk vi besøk av Seyma Yazıcı, postdoc ved Universitetet i Ankara. Under oppholdet hennes i Bergen, et Erasmus+-traineeship med Franz Knappik som mentor, forsket Yazıcı på et prosjekt om fri vilje og fornuft som knytter mellomalderlige forfattere fra både islamske og kristne tradisjoner opp mot nåtidens debatter. Seyma gav en presentasjon av dette prosjektet i forskergruppen i sinnsfilosofi. I tillegg beriket hun foredragsrekken *Filosofihistorisk supplement* med et innførende innlegg om den persiske filosofen Al Ghazali (1058-1111) (se også egen omtale av foredragsrekken).

Filipe Campello: Fra 1. april til 26. juni var Filipe Campello, førsteamanuensis ved Universidade Federal de Pernambuco, Recife (Brasil) på besøk som gjesteforsker. Han var invitert av Franz Knappik gjennom UiBs [SPIRE-program](#). Under oppholdet forsket Campello og Knappik på et felles prosjekt om epistemiske utfordringer i den postkoloniale situasjonen. Campello bidro med flere innlegg under sitt besøk på instituttet: en gjesteforelesning [What comes after decolonial critique?](#); et diskusjonsmøte om hans nye bok “Crítica dos afetos” (Affektenes kritikk); samt innlegget “Making solidarity a transnational (and decolonized) political emotion” ved konferansen [Rationality and Positive Political Roles for Emotions: Solidarity and Benevolence](#) (se også egen omtale av konferansen/symposiet).

Joseph Wang-Kathrein: Joseph Wang-Kathrein leder Wittgensteinutgivelsen ved Brennerarkivet ved Universitetet i Innsbruck. Han er spesielt ansvarlig for Brennerarkivets utgave av Wittgensteins korrespondanse (se [Wittgenstein: Gesamtbriefwechsel/Complete Correspondence \(2nd Release\) \(2011\). Innsbrucker Electronic Edition](#)). Sammen med Alois Pichler har han siden 2020 vært redaktør for [Wittgenstein Source](#). Joseph er underviser i programmering og Digital Humaniora ved Universitetet i Innsbruck. I tillegg til å være filosof, utgiver, digital humanist, universitetslærer og programmerer er han også doktor i medisin og spiller utmerket gitar.

Matteo Baggio: Matteo Baggio har vært gjesteforsker ved FOF våren 2022. Baggio er ph.d.-kandidat ved Istituto Universitario di Studi Superiori i Pavia (IUSS). Han skriver en avhandling om logikk og epistemologi under veiledning av professor Andra Sereni. Denne våren har han deltatt i logikkgruppens faste møter, hvor han også har presentert sitt eget arbeid med tittelen [Epistemic Overdetermination Strikes Back: A New Hope for the A Priori](#).

Michael Sperberg-McQueen: Michael Sperberg-McQueen (Blackmesa Technology, New Mexico) gjestet Wittgensteinarkivet 19. april - 13. mai. Oppholdet var finansiert via NFR HumEval-midler. Prosjekt-tittel: *Transcription in practice*. Aktiviteter: Samarbeid med Claus Huitfeldt om prosjektet “Transcription in Practice”.

Det glemte gullet

Haakon B. Schrøder
Masterprogrammet,
medlem Fakultetsstyret (HF) og Instituttrådet (FOF)

Hver dag graves det ut gull ved instituttet, gull som aldri blir lagt ut på det åpne markedet.

På slutten av 1990-tallet presenterte min daværende leder, Hans Geelmuyden, stolt fram sin ferske nyansettelse i PR-byrået Geelmuyden.Kiese; en filosof. Vi andre som hadde bakgrunn fra journalistikk, politikk eller finans hilste ansettelsen velkommen. Filosofen representerte nemlig noe annerledes. Samtidig var ansettelsen av filosofen en helt uvanlig ansettelse, og en bekreftelse på at Hans Geelmuyden går sine egne veier. Mitt inntrykk er at ansettelsen av filosofen er på grensen til unik, også i dag 23 år senere.

“Rådgiver-filosofen”

Filosofene er i beskjeden grad representert i de toneangivende rådgivningsbyråene. Den mest kjente “rådgiver-filosofen” er kanskje Tor Mikkjel Wara. Den formelle filosofiske ballasten fikk han imidlertid lenge etter sin politiske og rådgivende karriere. Karriere er i det hele tatt noe som er nokså spartansk når jeg leser FOFs markedsføring av hva en bachelor eller master i filosofi har av markedsverdi.

Det står riktignok på nettsidene at jeg kan begynne med forskning (...), og generelt jobbe innenfor undervisning, media, offentlig administrasjon eller i organisasjonslivet. Det er nå heftet på en linje om at bachelorgraden kan gjøre meg til rådgiver eller konsulent. Sannheten er at det er et stort fravær av filosofer i grunnskolen, og et stort fravær av filosofer i mediene. Og det er et betydelig fravær av filosofer i konsulentbransjen. Og hva betyr egentlig “offentlig administrasjon”? Er det saksbehandler? Og hva menes med “organisasjonslivet”?

Floskler og ordgyteri

FOF skriver på de samme nettsidene at filosofer er dyktige på tekstanalyse. Derfor vil de fleste filosofer betrakte setningene om karriere som floskler og ordgyteri. Mitt inntrykk er at FOF har liten, eller ingen, omsorg for karrierer til unge filosofer såfremt de unge filosofene ikke velger master og deretter kvalifiserer seg til en stipendiatstilling.

Som rådgiver for ulike bransjer på eier og ledelsesnivå har jeg følgende oppfatning: Næringslivet leter flere steder etter skarpe hoder, men ikke blant studentene ved FOF. Det er selvfølgelig beklagelig. Men næringslivet vet ikke bedre, fordi ingen leder næringslivet - eller det offentlige - i retning av FOF.

De som viser fram gullet

Næringslivet prioriterer utdanningsinstitusjoner som viser fram gullet sitt. Derfor frekventerer rekrutterere andre utdanningsinstitusjoner. Dette er studenter som går inn i attraktive og godt betalte jobber. Samtidig ville det være feil å omtale disse studentene som bedre enn FOF-studentene. FOF skriver på sine nettsider at studentene lærer seg å håndtere “store informasjonsmengder, og å tenke kritisk, analytisk og å løse problem”. Det er nettopp dette næringslivet trenger.

Bedrifter ønsker gjerne å forme de unge som vil opp og frem i verden, akkurat som FOF vil forme de unge til å ta egne standpunkt.

Vigdis Kvam nevner i en e-post til meg at hun deltok på Christiekonferansen (2010) og at det da fremkom behov for filosofisk kompetanse også utenfor akademiet. Daværende NHH-professor Victor Norman påpekte at det er enorme mengder fakta i samfunnet, men – det som mangler er teori, resonnement og evnen til å stille gode spørsmål. Eller som Kvam enkelt og greit forklarer det; de som skiller klinten fra hveten.

Det glemte gullet

FOF inviterer fra tid til annen til innholdsrike konferanser og foredrag. Jeg har i mine år ved FOF aldri blitt invitert til en samling hvor studentene inviteres til karrieredager. Det finnes folgelig ingen arena i regi av FOF hvor den enkelte student får mulighet til å vise fram gullet de bærer på. Derfor er filosofien det glemte gullet. Studentene forstår ikke markedsverdien av sin egen utdannelse når FOF stort sett fokuserer på en akademisk karriere. FOF bidrar, sannsynligvis utilsikt, til å holde filosofien isolert.

Når FOF nå legger strategien for de neste årene bør ikke FOF kopiere Fakultetet dovent og ukritisk. FOF bør tenke helt på egen hånd og erkjenne at bare de færreste på hvert kull av bachelor (og master) ser for seg en fremtid innenfor akademiet. Denne erkjennelsen ville sannsynligvis gi mer kraft til den filosofiske attraksjonen. Ikke alle er som Hans Geelmuyden, som kanskje lot seg inspirere av Staten til Platon. Rekrutterere i private og offentlige virksomheter bør derfor få muligheten til å møte dem som bærer på noe av det reneste gullet. Fordi dette gullet holder høy markedsverdi.

Haakon Schrøder (foto: Knut Rakner)

UNDERVISNINGSPLAN FOR HØSTSEMESTERET 2022			
Emnekode	Emnenavn	Forelesning/Seminar*	Emneansvarlig
<i>Obligatorisk BA program</i>			
FIL121	Filosofihistoria frå opplysningstida til 1900-talet	Franz Knappik / Franz Knappik	Franz Knappik
FIL124	Introduksjon til praktisk filosofi	Lars Svendsen / Lars Svendsen og Richard Sørli	Lars Svendsen
FIL125	Introduksjon til teoretisk filosofi	Sorin Bangu / Claus Huitfeldt	Sorin Bangu
FIL129	Filosofiske klassikarar	Kristin Sampson	Kristin Sampson
FIL251 / 252	Bacheloroppgåve i filosofi	Gro Rørstadbotten	Gro Rørstadbotten
<i>Obligatorisk MA program</i>			
FIL342	Prosjektskisse og metodebruk	Jesse Tomalty	Jesse Tomalty
FIL343	Forskningsemne i teoretisk filosofi	Torfinn T. Huvenes	Torfinn T. Huvenes
<i>Valgfrie emner</i>			
FIL107	Innføring i politisk idéhistorie	Richard Sørli	Richard Sørli
FIL128 / 228 / 338	Innføring i etikk / Moralfilosofi	Espen Gamlund	Espen Gamlund
FIL217 / 317	Wittgensteinstudier	Alois Pichler og Simo Säätelä	Alois Pichler
FIL219 / 319	Vitenskapsfilosofi	Sorin Bangu	Sorin Bangu
FIL246 / 346	Kontinentalfilosofi	Franz Knappik	Franz Knappik
<i>BA i retorikk</i>			
RET100	Innføring i retorikk	Amund Børdahl / Amund Børdahl	Amund Børdahl
RET208	Praktisk argumentasjon	Amund Børdahl	Amund Børdahl
<i>Didaktikk</i>			
DIDAHUM1	Fagtekst og skriverettleiing	Johannes Servan / Johannes Servan	Johannes Servan
DIDAFIL1	Filosofididaktikk 1	Vibeke Tellmann	Vibeke Tellmann

*Førstnevnte ved hvert emne er foreleser for aktuelt emne.

Mastergrader våren 2022

John Grieg: *Et filosofisk forsvar for kategoriteori som grunnlag for matematikk* (Veileder: Ole Thomassen Hjortland)

Det finnes ikke noe overnaturlig, verden forstås gjennom vitenskap og matematikk som gir innsikt i hvordan naturen fungerer. Matematikk er heller ikke overnaturlig. Det er utgangspunktet for denne oppgaven. Første del av argumentasjonen vil ta for seg det opprinnelige Quine-Putman argumentet, uunnværlighetsargumentet (UA), som sier at vår tillit til vitenskap forplikter oss til å tro på at matematiske objekter eksisterer. Etter presentasjonen av UA vil oppgaven se på hvilken matematikk vi er forpliktet til og hva denne bygger på.

Andre del av argumentasjonen vil ta for seg det vi kan kalle den forklarende versjonen av UA (UA2) som sier at vi er forpliktet til den matematikken som er uunnværlig for å forklare verden. Her vil jeg ta for meg hva det vil si å forklare verden ved hjelp av matematikk og se på hvilken matematikk som har forklarende tyngde med hensyn til å forstå verden.

I tredje del vil vi se på hva som er den matematikken som er uunnværlig og hva denne matematikken kan bygge på (hva som er denne matematikkens grunnlag) og argumentere for pluralistisk matematikk basert på kategoriteori. Mot slutten vil vi se fremover se på hvilken matematikk vi vil være forpliktet til i fremtiden.

André Eilertsen: *Epistemic utility and permissivism* (Veileder: Ole Thomassen Hjortland)

En nylig debatt i epistemologi har tatt for seg spørsmålet om hvor tolerant (eng.: *permissive*) rasjonalitet er: hvorvidt rasjonelle agenter med samme bevis om en påstands sannhet kan komme til forskjellige konklusjoner når det gjelder den påstanden. Oppgaven tar for seg spørsmålet fra to vinkler.

Først tar jeg for meg litteraturen på dens egne premisser, og gir en oversikt og evaluering av argumenter på både “ja”- og “nei”-siden. Senere trekker jeg på formelle metoder fra såkalt “epistemisk nytteteori” for å gi mitt eget svar på spørsmålet. Jeg konkluderer ved å reflektere over de mer filosofiske konsekvensene av mitt eget svar, i lys av argumentene i første del av oppgaven.

Bernt Ivar Barkved: *All words are equal, but some words are more equal than others: What the Scope of Conceptual Engineering Should Be* (Veiledere: Ben Martin og Ole Martin Skilleås)

I denne oppgaven argumenterer jeg for en realistisk redegjørelse av hva conceptual engineering kan håpe på å oppnå når de reviderer begreper. Jeg kritiserer begreps-ingeniørene for å ikke ta noen av utfordringene med prosjektet deres seriøst, og at dette truer med å gjøre prosjektet ugjennomførbart og nytteløst. I tillegg har begreps-ingeniørene en tendens til å forvente for mye av begreper, og foreslår for store forandringer ved meningen av begreper i alle bruksformer. Som løsning foreslår jeg Fabianisme, som innehar å ha åpenbare mål, og realistisk taktikk for å oppnå disse målene. Spesifikt, så foreslår jeg tre bøtemidler: (a) å se begreper som inegreert i et rammeverk, (b) gjøre mindre forandringer ved meningen av begreper og (c) forandre bare en eller noen av begrepsbrukene. I hovedsak, så argumenterer jeg for at vi bør revidere våre rammeverk, og ikke individuelle begreper.

I denne oppgavens andre del så vurderer jeg en implikasjon av Fabianisme på hvordan begreper bør vurderes i conceptual engineering. Jeg konkluderer med at vi bør vurdere begreper basert på *funksjoner* som begrepene utfyller i et rammeverk, som ikke har vært den dominerende tilnærmingen til begrepsvurdering i conceptual engineering.

Tale Nordstoga Grøhn: *What is the Best Life for Human Beings? “Eudaimonia” and the Human Soul in Aristotle’s “Nicomachean Ethics”* (Veileder Hallvard Fossheim)

My aim in this thesis has been to show how Aristotle’s claims about *eudaimonia* in 1.7 and in *NE* 10.6-8 can in fact be rendered consistent. I proceeded as follows:

In chapter 2 I established the argument that divine *nous* can be rendered the first principle and the good, toward which all worldly phenomena are directed. The purpose of this was to enable us to see at a later stage how there is a close connection between divine *nous* and human *nous*, as well as between divine *nous* and the human soul.

In chapter 3 the following three steps were made: First, I showed how Aristotle in 1. 7 claims that our function necessarily is the life with others, centered around the moral virtues and other goods, rather than the life of contemplation. Second, I argued that ‘reason’ in *NE* 10 can be rendered practical as well as theoretical reason. Third, I established the argument that although Aristotle considers the life of contemplation the highest, this life, on Aristotle’s account, necessarily is too high for us, because we are human beings with human needs, capacities, and interest.

The aforementioned three steps providing the overall structure of the argument, in chapter 4 the duality of intellect, the soul, and happiness was the main topic, due to the problem of how to connect intellect, as separable, to the material world. The most severe problem was whether divine *nous*, as the first principle and the good, can think of material objects. If it cannot, how can it be connected with the world of those objects? I argued that divine *nous* does not have to think of material object, because this is the job for human *nous*. Divine *nous* being the first principle and the good toward which all worldly phenomena are directed toward, as their telos, a connection was provided between divine *nous* and human *nous*, as well as between divine *nous* and the human soul. Further, human intellect’s dependency on the imagination gave us reasons for claiming that human intellect is indirectly dependent on the body, which in turn gave us stronger reason for strengthening the connection between the separable nature of intellect and the natural world, in that intellect, though sparable, is still tied to the human body.

Against this background, in chapter 5 I discussed the interpretations of Hardie, Nagel, Walker, Lear, Whiting, Ackrill, Liu, and Thorsrud. My own main argument was that there is, on Aristotle’s account, one single best life for the human being to lead, viz. the practical human virtuous life, centered around morally virtuous activity.

Instituttseminarer

Jeffrey Schatz 26. januar:

[Universes without Objects: An Arealist’s Guide to the Set-Theoretic Multiverse](#)

Erik Brown 2. mars:

[Paranormal phenomena, do they conceivably have a place in nature?](#)

Severin Schroeder 30. mars:

[Farewell to Hinge Propositions.](#)

Oda Elisabeht Wiese Tvedt 6. april:

[Seeing is not Knowing: Kings and Tyrants in Plato’s “Republic”, .](#)

Bergen Logic Seminar

På logikkgruppens seminarrekke har medlemmer fått mulighet til å presentere sine “work in progress”: **Jeffrey Robert Schatz**: [Universes without Objects: An Arealist's Guide to the Set-Theoretic Multiverse](#), 15. februar; **Leon Commandeur**: [Logical Instrumentalism for Anti-Exceptionalists](#), 1. mars; **Matteo Baggio**: [Epistemic Overdetermination Strikes Back: A New Hope for the A Priori](#), 15. mars; **Ben Martin**: [How Paradoxes Inform Logics](#), 29. mars; **Leon Commandeur**: [Information-gain from deductive inference in a dialogical framework](#), 24. mai; **Sorin Bangu & Jeffrey Robert Schatz**: [Is Wittgenstein's mathematical intensionalism revisionary?](#), 7. juni.

Filosofihistorisk supplement

Filosofihistorisk supplement er en ny foredragsrekke for alle som er nysgjerrige på filosofihistorien. Ideen bak og gjennomføringen av arrangementene er det forskningsgruppen “Kultur, samfunn og politikk” som står for. Foredragsrekken tar for seg forfattere som går utover pensumet i fagstudiet ved UiB. Hans Marius Hansteen og Franz Knappik har ansvaret for organiseringen av de ulike foredragene. I inneværende semester har følgende innlegg blitt holdt:

Kristin Sampson: [Hypatia](#) 18. februar; **Seyma Yazici**: [Al Ghazali](#) 4. mars; **Vibeke Tellmann**: [Herder](#) 29. april; **Knut Vennsland**: [Marx](#) 6. mai og **Paola de Cuzzani**: [Canguilhem](#) 20. mai.

Lars Svendsen holdt årets Aarebrotforelesning 16. januar

Den fjerde Aarebrotforelesningen gikk av stabelen 16. januar i år og ble holdt av Lars F. H. Svendsen. Tema for forelesningen var frihet. M.a.o. et særdeles omfattende emne og Svendsen hadde da heller ikke problem med å fylle de 200 minuttene som er satt av til en Aarebrotforelesning. Nåværende rektor ved UiB, Margareth Hagen, som også er leder for programkomiteen for Aarebrotforelesningen, var meget fornøyd med valget av foreleser og tema. Og ikke minst var hun glad for at Svendsen takket ja til å holde forelesningen. Hun har fulgt Svendsen i mange år og ser på ham som en sterk forfatter og formidler. Om temaet har hun blant annet uttalt: “Frihet er et begrep mange bruker og en fane vi holder høyt. Å drøfte hvorfor dette er en viktig verdi for oss, og hva dens grenser og bestanddeler er, er vesentlig.”

Lars H. Svendsen gir gjennom forelesningen gode argumenter for at frihet er mulig selv om dette er noe vi faktisk ikke med sikkerhet kan vite.

Ikke minst er det viktig å undersøke frihetens mulighet og kår i en verden hvor vi ser stor fremvekst av illiberale demokratier med autoritære styresett.

Forelesningen kan ses i sin helhet på [YouTube](#).

Examen Philosophicum

Ex.phil.s FUND status

Utvalget for examen philosophicum fikk, som de første på HF, status som fremragende undervisningsmiljø i 2021. Det ble markert på en tilstelning i Sjøfartsmuseet 24. mars der Gunnar Karlsen, Rune Falch og Vibeke Tellmann tok imot diplommet på vegne av utvalget.

Innlegg i Studiestyrets undervisningsforum 5. april 2022

Vibeke Tellmann holdt sammen med Birger Solheim (IF) innlegg i Studiestyret ved HF-fakultetet sitt semestervise digitale undervisningsforum. Formålet med forumet er å drøfte og utveksle erfaringer knyttet til undervisning på tvers av fagmiljøene ved fakultetet. Temaet for undervisningsforumet som ble gjennomført 5. april 2022, var «I kva grad kan digitale hjelpemiddel bidra til å fremja studentaktivitet? På kva måte kan digitalisering leggja til rette for studentaktive læringsformer». Tellmann presenterte erfaringene fra prosjektet Godt forberedt, som var en av hovedgrunnene til at ex.phil.-utvalget på vegne av hele ex.phil.-staben fikk status som Fremragende undervisningsmiljø ved HF i 2021.

Innlegg på Labfrokokost 28. april 2022

Vibeke Tellmann var en av innleiderne i Læringslabens digitale Labfrokokost 28. april 2022. Inlegget hadde tittelen «Omvendt klasserom, hva og hvordan» og presenterte ferske eksempler fra det omvendte undervisningsrommet for undervisere som ønsker å introdusere elementer av studentaktivitet i undervisningen. Tellmann snakket litt om seminarmodellen ved ex.phil., men mest om prosjektet “Godt forberedt” som bidrar til omvendt undervisning og god studentaktivitet i ex.phil.-seminarene.

Norsk filosofi tidsskrift - spesialnummer om examen philosophicum

[Nyeste nummer av Norsk filosofisk tidsskrift](#) er et dobbelt spesialnummer som i sin helhet er tilegnet examen philosophicum. Vi siterer fra lederen: «Det oppstår med jevne mellomrom diskusjoner om man skal holde på ex.phil. og om hvordan emnet skal se ut, men fortsatt har det bred støtte, som en viktig del av universitetene sitt dannelsesoppdrag. Noe av grunnen kan være at ex.phil. har vært i stadig forandring, mer enn mange er klar over, og har tilpasset seg skiftende faglige, pedagogiske og institusjonelle kontekster. I dette nummeret av NFT retter vi søkelyset mot disse forandringene.»

Bergen er tungt representert: Tidsskriftets redaktører er Steinar Bøyum og Espen Gamlund, mens Vibeke Tellmann har vært en av gjesteredaktørene for dette nummeret. Eivind Kolflaath skriver om «Brytninger i ELE-tradisjonen», Hans Marius Hansteen om «Filosofi og allmenndanning som vesentleg omstridde omgrep» og Kristin Sampson om «Examen philosophicums betydning som fellesskapsdannende grunnlag for dialog og refleksjon». En rekke tidligere kolleger og studenter ved instituttet har også bidratt til et interessant og mangslungent temanummer som både behandler og føyer seg inn i den samme nevnte debatten.

Coincidence Analysis (CNA)

CNA-gruppen har holdt to større arrangementer dette semesteret. Først et 4-dagers introduksjonskurs i Coincidence Analysis som er en konfigurasjonskomparativ metode rettet mot kausal kompleksitet. Kurset var rettet mot alle med interesse for denne typen komplekse årsaksanalyser. Det var ikke noe krav om at deltakerne måtte kjenne til CNA-metoden på forhånd. Som det ble uttrykt i tittel og ingress for arrangementet: [Introduction to Causal Data Analysis and Modeling with Coincidence Analysis](#) - Learning causal data analysis with Coincidence Analysis from the ground up.”

Kurset ble fulgt av 35 personer fra USA, Europa, Sør-Amerika, og en deltaker kom til og med fra Hong Kong, et sted det var praktisk talt umulig å reise inn og ut fra på grunn av Covid på den tiden. Deltakerne varierte fra masterstudenter til professorer, og de kom i tillegg fra en rekke forskjellige disipliner, inkludert folkehelse, sosial- og statsvitenskap, økonomi, ledelse, kriminologi, informatikk, medisin og én person fra filosofi. Etter kurset sa mange av deltakerne at de ønsker å prøve ut CNA-metoden i sin forskning. Dette gir oss godt håp om at dette kurset har bidratt til at metoden nå vil bli anvendt på reelt empirisk forskningmateriale innen ulike disipliner.

Gruppebilde av deltakerne på introduksjonskursets tur til Fløyen.

Introduksjonskurset ble etterfulgt av den første internasjonale konferansen som fullt og helt var dedikert til den konfigurasjonskomparative metoden Coincidence Analysis (CNA). [Current Issues in Coincidence Analysis](#). På konferansen møttes forskere som jobbet spesifikt med utvikling av metoden og folk som jobber med anvendelse av metoden på empirisk forskning for utveksling av erfaringer. Her kunne en få presentert de nyeste trekkene i utviklingen av metoden, samt sentrale spørsmål i tilknytning til videre utvikling. Det er gjerne i slike møter mellom teori og praksis gode innspill for hvordan en kan videreutvikle begge deler på best mulig måte dukker opp.

Begge arrangementene fant sted på Grand Hotel Terminus. Introduksjonskurset ble avholdt 30. mai - 2. juni og konferansen 3. - 4. juni.

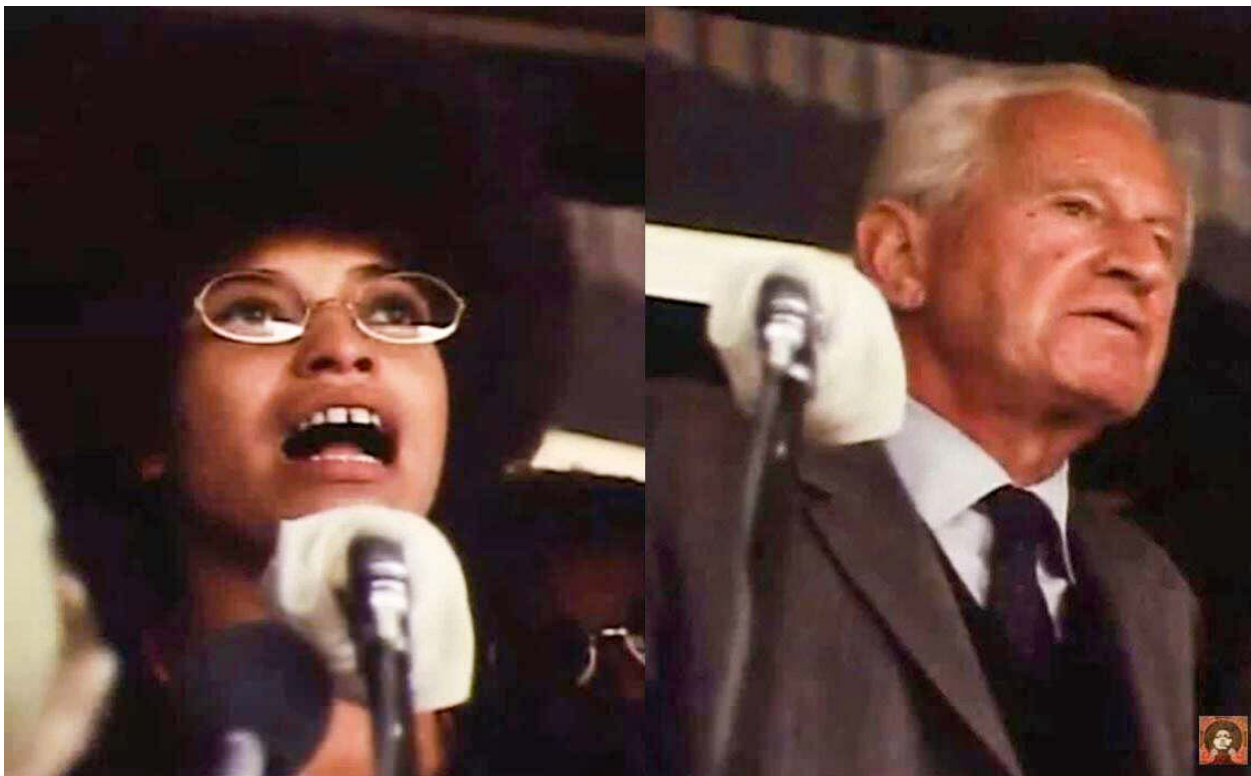
Hegel (anti)kolonial

[Hegel \(anti\)kolonial](http://hegelantikolonial.wordpress.com) (hegelantikolonial.wordpress.com) er en foredragsrekke, organisert av Franz Knappik (FoF) og Daniel James (Heinrich-Heine-Universitetet i Düsseldorf). Her utforskes problemstillinger knyttet til rasisme og kolonialisme hos Hegel og i den filosofiske arven etter ham.

Hegel (anti)kolonial 2: Hegel and Black History

[Hegel and Black History](#) var andre workshop i rekken og gikk av stabelen 4. februar via zoom, i anledning Black History Month i USA og Tyskland. Selve markeringen av Black History Month har en forbindelse til Hegel: initiativet ble grunnlagt (som Black History Week) av den svarte historikeren Carter Goodwin Woodson (1875-1950). Han ønsket å øke bevisstheten om de afroamerikanske bidragene til USAs historie. Dette for å motbevise en fordom som han ble konfrontert med som student i Harvard, og som hadde blitt gjort populær av Hegels historiefilosofie: påstanden om at mennesker fra Afrika ikke deltar i historien. Samtidig finnes det også mer positive sammenhenger mellom Hegels filosofi og Black History, fordi Hegels filosofi var en viktig inspirasjonskilde for flere av de tenkerne i den afrikanske diasporaen som skrev om og deltok innen svart historie: bl.a. Aimé Césaire, grunnleggeren av “négritude”-bevegelsen, men også Martin Luther King, jr., som bygde på Hegels tanke om at frihet må oppnås gjennom en frihetskamp. Workshopen utforsket disse spenningene gjennom innlegg av Teshale Tibebu (Temple University), Jamila Mascot (Utrecht University), Kevin Harrelson (Ball State University), Jason Yonover (Johns Hopkins University) og Kimberly Ann Harris (Marquette University).

Hegel (anti)kolonial 3: Hegel and Critical Theory

From a rally at the University of California Berkeley featuring [speeches by Herbert Marcuse and Angela Davis](#).

[Tredje arrangement i rekken Hegel \(anti\)kolonial](#) ble avholdt den 3. juni i Bergen. Her undersøkte filosofer fra Bergen (Tomas Stølen, Hans Marius Hansteen, Christopher Senf) og utlandet (Charlotte Baumann, Sussex; Daniel James, Düsseldorf) hvordan Frankfurterskolens tradisjon av posthegeliansk kritisk teori forholder seg til den ambivalente koloniale arven hos Hegel. De rasistiske og pro-kolonialistiske posisjonene i Hegels forfatterskap henger tett sammen med sentrale filosofiske tankefigurer i systemet hans, blant annet hans fremskrittetsbegrep. At forfattere innenfor kritisk teori gjerne tar utgangspunkt i en hegeliansk konsepsjon av fremskritt, er ifølge postkoloniale kritikere årsaken til at denne tradisjonen i altfor liten grad har tematisert kolonialisme og antisvart rasisme. Samtidig ble det under konferansen tydelig at Frankfurterskolen, og her særlig Adorno og Honneth, byr på fruktbare filosofiske ressurser når det gjelder diskusjoner rundt rasisme og kolonialisme, og i tilfellet Adorno også når det gjelder kritikken av selve fremskrittstenkningen. Dessuten viste det seg i Daniel James's innlegg at Angela Davis, én av de viktigste svarte feministiske tenkerne og aktivistene, kan og bør regnes som en del av Frankfurterskolen: hun studerte både under Adorno og senere under Marcuse, som også veiledet doktorgradsavhandlingen hennes.

Human Rights & Human Exceptionalism

Denne workshopen, som samlet forskere innen filosofi, juss og politikk for å diskutere en rekke spørsmål angående den menneskelige eksjesjonalismen som er karakteristisk for menneskerettighetsteori og - praksis, ble organisert av Jesse Tomalty (UiB) og Alasdair Cochrane (The University of Sheffield).

[Human Rights & Human Exceptionalism](#) gikk av stabelen 21. - 22. april. ved FoF.

Illustrasjonsbilde

Wittgenstein, tekstteknologi og Skjolden

[Wittgensteinarkivet](#) (WAB) har i mange år vært svært anerkjent blant alle som har en interesse for Wittgensteins tanker, ikke minst utenfor UiB og utenfor Norges grenser. De ressursene arkivet tilbyr, ikke minst det fantastiske Bergen Nachlass Edition på [Wittgenstein source](#) som er åpent tilgjengelig for alle som ønsker å se nærmere på alle Wittgensteins arbeider, er en tilnærmet uvurderlig ressurs. I nyere tid finner vi også notater fra Wittgensteins dagbøker fra 1. verdenskrig som nå er oversatt til engelsk [Private Notebooks: 1914-1916](#). Denne oversettelsen baserer seg på bruk av WABs transkripsjoner, noe som WAB og UiB også blir takket for i boken.

Mange kjenner til Wittgensteins opphold i hans lille hus i Skjolden. Et sted for fred, ro samt mulighet for å kunne tenke lange tanker uten noen form for forstyrrelser. Huset er nå bygd opp igjen slik det en gang var, og dette semesteret har mange med interesse for Wittgensteins arbeider fått anledning til å kombinere besøk til Wittgensteinhuset med deltakelse på konferanser der både Wittgenstein og tekstteknologi har vært tema. I tillegg har det vært arrangert konferanser med disse temaene andre steder i verden. Ingen tvil om at FoFs Wittgenstein- og tekstteknologimiljø har bidratt med mye vårsemesteret 2022.

Presentasjon av Wittgensteinarkivet for HFs DH-nettverk

HF-fakultetets DH-nettverk arrangerte 28. april [en dags-workshop om Wittgensteinarkivet](#) i Digitallabs lokaler på Universitetsbiblioteket. Arrangementsansvarlige var Juliane Tiemann (UB) og Rune J. Falch. Målet med workshopen var å presentere arkivet for andre digital-humaniora-miljøer ved fakultetet. Claus Huitfeldt og Alois Pichler holdt hvert sitt innlegg om WABs historie under deres respektive perioder som ledere, og Rune J. Falch presenterte arkivets digitale online-ressurser, med særlig vekt på [Wittgenstein Source](#).

Document similarity in Wittgenstein's Nachlass

Claus Huitfeldt arrangerte seminaret [Document similarity in Wittgenstein's Nachlass](#) 4.-5. april, med 17 deltagere fra inn- og utland. Seminaret ble holdt på Grand Hotel Terminus.

Innlegg ble holdt av Ronald Dekker (Huygens Institute, Royal Academy of Sciences of The Netherlands), James Matthew Fielding (Takin Solutions, Berlin), Nivedita Gangopadhyay, Claus Huitfeldt, Joel Kalvesmaki (U.S. Government Publishing Office / The Catholic University of America), Michael Oakes (University of Wolverhampton), Alois Pichler, Ines Röhrer (Maximilians University, München), Joris van Zundert (Huygens Institute, Royal Academy of Sciences of The Netherlands).

How to do things with Wittgenstein: 2nd Edition. Philosophy & Beyond

4. - 6. mai deltok en gruppe filosofer og informasjonsvitere sammensatt fra vårt institutt og Institutt for informasjons- og medievitenskap på workshop [How to do things with Wittgenstein](#) ved Institutt for filosofi og sosiologi på Pedagogisk universitet i Krakow. Workshopen var arrangert av Jakub Gomulka som også er ansatt ved dette instituttet. Deltakerne på workshopen inkluderte filosofer, informasjonsvitere og forskere i kunstig intelligens. Workshopens første dag hadde fokus på Wittgensteinarkivets arbeid med å bygge en dataontologi for Wittgenstein-domenet, og på utfordringer for ontologiarbeid i humaniora og sosialvitenskapene mer generelt. Fra UiB holdt Rune Falch, Heinz Wilhelm Krüger, Andreas Lothe Opdahl og Alois Pichler foredrag.

Minnetavlen er om Wittgensteins ombordstigning på båten *Goplana* som han skriver om i sin [dagbok under dato 14.8.1914](#).

Fra Bergen til Skjolden

I perioden 26. mai til 4. juni ble det avholdt intet mindre enn fire Wittgenstein-arrangementer i direkte rekkefølge. Kevin Cahill og Sorin Bangu sto bak workshopen *Wittgenstein and Practice* torsdag til lørdag. Flere av deltagerne her ble søndag med videre til Skjolden, hvor det samme kveld var avspark i Fjordstova for Simo Säätelä og Kevins konferanse *Tractatus Centennial Conference in Skjolden*. Tirsdag guidet representant for [Stiftelsen Wittgenstein i Skjolden](#) og mangeårig drivkraft bak gjenoppbyggingen av Wittgensteins hus, Harald Vatne, konferansedeltagerne til huset. Onsdag overtok Simo Sääteläs og Alois Pichlers konferanse «Wittgenstein and Artificial Intelligence: Towards an update». Fredag rundet Alois i samarbeid med Rune J. Falch og Volker Munz av med *WABe RI 2nd evaluation meeting*. Før returen til Bergen lørdag var det også en ny tur til huset for nye deltagere. Alle arrangementene hadde tungt internasjonalt tilsnitt, og i sum var det nærmere 40 forskjellige deltagere involvert, hvorav en nevneverdig andel deltok gjennomgående. For mange var det også første gang de besøkte huset i «Østerrike» i skråningen ved Eidsvatnet, til almen åtgang.

Wittgenstein and Practice

[Wittgenstein and Practice](#) ble arrangert ved UiB 26. - 28. mai.

De fleste kommentatorer er enige om at forestillingen om praksis spiller en betydelig rolle i Wittgensteins arbeid, spesielt i hans senere tenkning. Likevel er det ingen generell enighet om hvordan vi skal forstå hvilken rolle praksis faktisk har i hans skrifter. Formålet med denne workshopen var å utforske dette spørsmålet.

Workshopen ble arrangert som en del av det fireårige prosjektet «[Mathematics with a Human Face: Set Theory within a Naturalized Wittgensteinian Framework](#)», som mottok midler fra Norges forskningsråd i desember 2018. Konferansen gikk av stabelen som planlagt. Det er også planlagt å utgi en antologi som oppfølging av innleggene i konferansen.

“Tractatus” Centennial Conference in Skjolden

[“Tractatus” Centennial Conference in Skjolden](#) ble arrangert på Skjolden Hotel og på Fjordstova 29. mai - 1. juni.

Den 12. årlige konferansen til Nordic Wittgenstein Society, ”The Tractatus after 100 Years”, markerte 100-årsjubileet for utgivelsen av Wittgensteins [Tractatus logico-philosophicus](#). Konferansen ble avholdt i Skjolden, Norge, hvor Wittgenstein tilbrakte mye tid ved flere anledninger i perioden fra 1913 til 1950. Blant foredragsholderne var Hanne Appelqvist, Cora Diamond, Juliet Floyd, Denis McManus, Friedrich Stadler, David Stern, Chon Tejedor og José Zalabardo.

Konferansen gikk helt etter planen. Og på samme måte som for “Wittgenstein and Practice” vil det komme en antologi der de endelige resultatene av innleggene med påfølgende diskusjoner blir presentert.

Litt avslapning mellom alle innleggene må til.

Wittgenstein and Artificial Intelligence: Towards an update

Workshopen [Wittgenstein and Artificial Intelligence: Towards an update](#) ble holdt på Skjolden Hotel og på Fjordstova i dagene 1.-3. juni med støtte fra Forskningsrådet, Bergen Universitetsfond og Det humanistiske fakultet, og samlet 30 deltagere fra inn- og utland.

Innlegg ble holdt av Juliet Floyd (Boston Univ.), Nivedita Gangopadhyay (Univ. of Bergen), S. Sunday Greve (Peking University), Ian Ground (British Wittgenstein Society), Herbert Hrachovec (Univ. of Vienna), Martin Pilch (Vienna), Radek Schuster (Univ. of West Bohemia), Ilse Somavilla (Univ. of Innsbruck), Arild Utaker (Univ. of Bergen) og Joseph Wang-Kathrein (Univ. of Innsbruck).

WABe RI 2nd evaluation meeting

Workshopen [*WABe RI 2nd evaluation meeting*](#) ble holdt på Skjolden Hotel og på Fjordstova 3. juni med støtte fra Forskningsrådet (HumEval) i samarbeid med Wittgensteinarkivet og samlet 24 deltagere fra inn- og utland.

Innlegg ble holdt av Rune Falch (UiB), Ilse Somavilla (Univ. of Innsbruck), Jakub Macha (Univ. of Brno), S. Sunday Greve (Peking University), Hanoch Ben-Yami (Central European University, Vienna), J. Matthew Fielding (Takin Solutions Berlin), Florian Franken Figueiredo (Univ. of Lisbon), Lassi J. Jakola (Univ. of Helsinki), Martin Pilch (Vienna). Workshopen ble organisert i samarbeid med Volker Munz (University of Klagenfurt, Director of The International Ludwig Wittgenstein Institute (ILWI)) som ledet store deler av den.

Friendship and Political Expertise - In Plato and Aristotle

Årets BAPS (Bergen Ancient Philosophy Symposium) hadde tittelen [*Friendship and Political Expertise - In Plato and Aristotle*](#). Over konferansens to dager (2.-3. juni) utforsket man skjæringspunktet mellom vennskap og politisk ekspertise. Dette er to av de viktigste områdene der antikkens tenkning også har noe å bidra til dagens situasjon, i tillegg til feltets betydelige forskningsverdi i sin egen rett. En slående forskjell mellom Platons og Aristoteles' tilnærminger til politisk ekspertise og tilnærmingen i vår egen tid, og som gjør dem spesielt interessante for dagens politiske teoretikere, er i hvilken grad Platon og Aristoteles bygger på innsikten at en oppgave for politisk lederskap er å sikre vennskapelighet mellom innbyggerne. Årets keynote, Paul Ludwig, videreutviklet argumenter fra hans bok *Rediscovering Political Friendship: Aristotle's Theory and Modern Identity, Community, and Equality* (Cambridge University Press 2020). De andre gjestene i år, Catherine Rowett og Ryan Balot, snakket om henholdsvis vennskap og politisk forpliktelse i Platons dialog *Kriton*, og om vennskap og politisk viten i *Lovene*. En rekke av forskningsgruppens lokale medlemmer presenterte også innlegg til diskusjon.

Fra venstre Catherine Rowett, Hayden Ausland, Oda E. W. Tvedt og Kristian Larsen.

Gjesteforedrag

Candice Delmas: [*The Philosopher and the \(Self-Destructive\) Resister: Methodological Challenges*](#), 30. mai.

Dr. Alexander Berg: [*Wittgenstein's Hegel – "Perspicuous Representation" and "Speculative Philosophy"*](#), 16. juni.

Solidaritet og velvilje

Symposiet “*Rationality and Positive Political Roles for Emotions: Solidarity and Benevolence*” fann stad ved instituttet – og online – 16.-18. juni. Dette var den andre tilskipinga under nettverksprosjektet “Rationality and the Emotions in Political Discourse”, som er basert i forskargruppa «Kultur, samfunn og politikk».

Fra venstre Hans Marius Hansteen, Franz Knappik, Paola de Cuzzani og Felipe Campello. På skjermbildet er Chris Senf.

Programmet var omfattande. Rett nok måtte tre innlegg gå ut på grunn av sjukdom (pandemien er ikkje over...), men dei seksten som vart haldne, kasta lys over dei overordna tematikkane frå ulike sider. Her var både systematisk og historisk orienterte bidrag til aktuelle diskusjonar, og ikkje minst var det gjevande å høyra bidrag frå ulike stader i den globale konteksten: Vi hadde tilreisande gjester frå Tours (Frankrike), Oslo og Molde, men òg digitale bidrag frå Mexico, Brasil, Austerrike, Tyskland, Island – og endåtil USA.

Historisk sett har tenkinga om omgrepa ‘velvilje’ og ‘solidaritet’ vore knytt til horisontar der fornuft og kjensler kan møtast i positivt samvirke, men dei er òg merka av ein ibuande ambivalens. Innlegga på konferansen utforska difor både dei positive og dei negative sidene ved velvilje og solidaritet som politiske fenomen og omgrep. Det dreidde seg ikkje minst om å utdjupa spørsmålet om kva slags rasjonalitet som kan gå i dialog med velvilje og solidaritet, og under kva føresetnader slike kjensler kan vera konstruktive (eller destruktive) sosiale og politiske faktorar. – Det er òg planar om å publisera innlegg frå symposiet i *Nordicum-Mediterraneum*, det islandske nett-tidsskriftet der ein kan lesa innlegga frå den førre konferansen om “*The Reason of Passions: Emotion and Rationality in the Landscape of (Contemporary) Politics*”.

Hybridformatet fungerte bra – både teknisk og fagleg – og stemninga var god, både i seminarrommet i første etasje og online. Ved avslutninga av konferansen nytta Hans Marius høvet til å takka Paola – ikkje berre for initiativet til symposiet, men òg for det langvarige arbeidet ho har gjort for å etablera det internasjonale nettverket som det spring ut av.

FoF-folk i aksjon

Amund Børdahl har deltatt i følgende samtaler og arrangement:

- ♦ «April er den grusomste måneden». Samtale mellom Amund Børdahl og Gisle Selnes ved hundreårsjubileet for T. S. Eliots *The Waste Land* (1922), Litteraturhuset i Bergen, 20. april.
- ♦ «‘O hvor lykksalig est du Danmarck som est befriet fra den Pestilenze’: Klosterlasse i Kongens by og motstanden mot motreformasjonen i Danmark». [*Klosterlasse og motreformasjonen i Skandinavia: Fagseminar med utstillingsåpning og boklansering ved firehundreårsminnet for Lauritz Nielssøns død, Slottsfjellsmuseet, Tønsberg, fredag 6. mai.*](#)
- ♦ «Forfølgelsen av Julian Assange». Frode Helmich Pedersen og Gisle Selnes i samtale ledet av Amund Børdahl, Litteraturhuset i Bergen, torsdag 16. juni.

Hallvard Fossheim har holdt følgende vitenskapelige foredrag:

- ♦ “The limits of persuasion: Shaping citizens in Magnesia”, keynote, *I proemi nelle Leggi di Platone*, University of Pisa, 15. juni.
- ♦ “Emotion, mimesis, and deceptive AI: An Aristotelian approach to cognitive navigation”, [*AI and the Emotions*](#), University of Tromsø, 12. juni.
- ♦ “Feiring og filosofi: Fellesskap og mimetisk nytelse hos Aristoteles”, *Nordic Plato Society*, University of Lund, 9. juni.
- ♦ “Persuasion and dialogue in Plato’s *Laws*”, [*Bergen Ancient Philosophy Symposium*](#), 2. juni.
- ♦ “Politicians and experts: Revisiting the epistemic dimension of statemanship”, (w/Cathrine Holst), [*GOODPOL conference*](#), Centre for Advanced Studies, Oslo, 19. mai.
- ♦ “Friendship and the tyrant”, keynote lecture, [*Norwegian Institute at Athens*](#), 31. mars.

Espen Gamlund har som vanlig vært aktiv og har blant annet

- ♦ deltatt i samtale med Frode Helmich Pedersen (aktuell med boken [*Splinten i Øyet*](#)) om tematet “[*Hva vi snakker om nå vi snakker om moralisme*](#)”, en samtale som ble ledet av Margunn Vikingstad 15. februar,
- ♦ delatt i samtale med Siri Gloppen og Jesse Tomalty om temaet “Hva vi snakker om når vi snakker om menneskerettigheter” og
- ♦ skrevet en rekke ulike innlegg og holdt foredrag om moralisme og om vaksinepass med mer knyttet til pandemien.

Hans Marius Hansteen var sammen med Pedro Bergheim (filosof og stipendiat ved Institutt for pedagogikk), med på et tverrfagleg halvdagsseminar om «filosofisk samtale i undervisninga» for lærere ved Nordahl Grieg Vidaregående skole, 31. mars.

Claus Huitfeldt og Michael Sperberg-McQueen har i samarbeid med Digital Lab ved Universitetsbiblioteket holdt to seminarer om transkripsjonsteori:

- ♦ “Transcription: A formal account in terms of basic tokens, types and readings; application to examples (some which fit and some which don’t)”, 29. april.
- ♦ “Transcription: Transcriptional implicature and higher-level tokens and types. Applying the formal account to real examples”, 11. mai.

Franz Knappik ble intervjuet av Dag Eivind Undheim Larsen i Klassekampen 5. mars. Tittel på intervjuet var [*Hegel - den besværlige filosofen.*](#)

Eivind Kolflaath har holdt foredrag

- ♦ om domskonferanser og bevisbedømmelse på to gjennomføringer av nasjonalt introduksjonsprogram for dommerfullmektiger,
- ♦ om bevisbedømmelse og hypotesedrevet etterforskning på utdanning for politijurister og utdanning for etterforskere,
- ♦ om hypotesetenkning i etterforskningsfasen på Eskeland-seminaret på Slirå vest for Finse og
- ♦ om temaet tolkning og presisering og temaet holdbarhet og relevans i deskriptiv argumentasjon på internseminar om uformell logikk (ex.phil.-temaer) arrangert av Trygve Lavik og Kolflaath.

Anita Leirfall har bidratt med flere foredrag og opptredener:

- ♦ [*Vinteroppskrifter fra kollektivet*](#) av Nobelprisvinner Louise Glück. Anita Leirfall i samtale med gjendikter Ingvild Burkey og redaktør Alicja Rosé, *Litteratur på Blå*, Oslo, 30. mai.
- ♦ Deltagelse på *Filosofisport* (filosofisk “stand up”), [*På Kanten - den norske filosofifestivalen i Kragerø*](#), 28. mai.
- ♦ “Om kunst og frihet til å krenke”, samtale med kunsthistoriker Tommy Sørbø, [*På Kanten - den norske filosofifestivalen i Kragerø*](#), 27. mai.
- ♦ “Kant om frihet”, invitert foredrag, [*På Kanten - den norske filosofifestivalen i Kragerø*](#), 26. mai.
- ♦ “Hva er opplysning?”, invitert foredrag, *Filosofikafeen* i Røyken (Spikkestad), 11. mai.

Veli-Pekka Parkkinen har holdt

- ♦ innlegget “Two concepts of direct causation” på workshopen “Shedding northern lights on causation” ved Universitetet i Tromsø, 2. mars og
- ♦ innlegget “Variable relativity of causation is good” på konferansen “New directions on causation in the life sciences” ved University of Kent, Canterbury, UK, 28. juni.

Alois Pichler har

- ♦ holdt foredraget “What is a work by Wittgenstein?” på konferansen [*The Tractatus Odyssey: Conference on the 100th anniversary of the TLP*](#) i Roma 12. - 13. mai og
- ♦ deltatt i prosjektteamet for konferansen [*Wittgenstein and Democratic Politics II*](#), University of Lower Silesia, Wrocław, 29. juni - 1. juli.

Gro Rørstadbotten debuterte som scenekunstner 27. mai. Anledningen var festspillforestillingen [*Drikkegildet i Athen ved Vestnorsk Teater i Logen*](#), hvor hun hadde rollen som en av seks talere. Forestillingen hadde Platons dialog med samme navn som ramme, og talerne som hyllet Eros denne fredagskvelden i Bergen hadde like stor kunstnerisk frihet som dem Platon iscenesatte på det mye omtalte drikkegildet for 2500 år siden. Responsen var overveldende for debutanten.

Kristin Sampson har holdt følgende foredrag:

- ♦ «Hypatia av Alexandria», i serien *Filosofihistorisk supplement* (ved FoF), 18. januar.
- ♦ «Thresholds of Difference and Nature», keynote på konferansen [*Thresholds of Difference*](#), Mercer University, Atlanta, Georgia, USA, 20. - 22. mai.
- ♦ «The Politics of Friendship in Plato’s Lysis», på konferansen til antikkgruppen i juni (Bergen Ancient Philosophy Symposium 2022) *Friendship and Political Expertise in Plato and Aristotle*, 2.-3. juni.

- Kristin har i tillegg skrevet følgende artikler i Avisen Hordaland:

- ♦ «Skule og fritid»: Laurdag 5. februar.
- ♦ «Krig og dialog»: Laurdag 26. mars.
- ♦ «Den rette tida»: Laurdag 14. mai.

Martyna Swiateczak gav en introduksjons-workshop i CNA (Coincidence Analysis) ved Psykologisk fakultet, Universitetet i Oslo 8. mars. Det var mye diskusjon om hvordan deltakerne kunne bruke metoden innen sine spesifikke forskningsfelt. Mer generelt ble det vist stor interesse for å bruke metoden i ulike forskningsprosjekter.

David Chelsom Vogt har skrevet to gjestekommentarer i Bergens Tidende:

- ♦ «Om whataboutism og krigen», 4. april.
- ♦ «Tragedien i Førdefjorden», 5. mai.

Julie Zahle har holdt følgende foredrag:

- ♦ “Reactivity in Qualitative Data Collection”, *Higher Seminar Series*, Linköping University, Sweden, juni.
- ♦ “Reactivity in Perspective: A Framework for Analyzing Quality in (Qualitative) Research”, *Workshop on Reactivity and Beyond*, Denmark, juni.
- ♦ “[Reactivity in Qualitative Data Collection](#)”, *Science Studies Colloquium* (“[Forum for vitenskapsteori](#)”), University of Oslo, Norway, mars.

- Julie har også vært medarrangør på workshopen *Reactivity and Beyond*, Denmark, co-organized with Marion Godman (Aarhus University) and Caterina Marchionni (University of Helsinki), juni.

Tore Øgaard har deltatt på følgende:

- ♦ Logical Suppression Anew: [Logic and Metaphysics Workshop of the Graduate Center \(CUNY\)](#), New York, 25. april.
- ♦ Suppressing Irrelevance: [Australasian Association for Logic \(AAL\) 2022 Conference](#), Online, 22.–24. juni.

Bergensnettverket for kvinner i filosofi

BNKF ble tildelt 96 100,- i likestillingsmidler dette semesteret. Midlene vil bli brukt til å fortsette nettverkets ulike aktiviteter men, også å jobbe med å utvikle flere typer aktiviteter som vil bidra til å skape et godt miljø for kvinner i filosofi.

Dette semesteret ble avsluttet med, i samarbeid med Carol Sampone, å arrangere “[Social Networking Evening](#)”, på Hordaland kunstsenter, 1. juli.

Seminarer

Luciana Mota og Francesca Scapinello: [Foucault’s Notion of Power and Poststructuralist Feminist Agency](#), 18. februar.

Jasmin Tächtler: [From Doubt to Despair – A Wittgensteinian Perspective on Gaslighting](#), 4. mars.

Vitenskapelige publikasjoner

Amund Børdahl, "Vitenam fantes på kartet", *Agora*, hefte 2-3, 2022.

-**Amund Børdahl**, "Get yer Ya Ya's Out", i Bjørn Aagenæs (red.), [*Jeg er venn med steinene mest fordi de ikke snakker sånn jeg snakker: Festskrift til Pedro Carmona-Alvarez 50 år*](#), Oslo: Kolon, 2022, s. 61-69.

Leon Commandeur, "[Against telic monism in logic](#)", *Synthese*, volume 200, article number 46, 2022.

Tina Firing, "[Herman Cappelen, Ingvald Torsen og Sebastian Watzl: Vite, være, gjøre. Exphil: lærebok med originaltekster](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, Temanummer om ex.phil., 2022.

Andreas Fjellstad, "[Expressing logical disagreement from within](#)", *Synthese*, volume 200, article number 120, 2022.

Hallvard Fossheim, [Dialog: En filosofisk tilnærming](#), Cappelen Damm Akademisk, 2022.

Hans Marius Hansteen, "[Filosofi og allmenndanning som vesentleg omstridde omgrep](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, Temanummer om ex.phil., 2022.

Torfinn Thomesen Huvenes, "[Individuation by agreement and disagreement](#)", *Inquiry*, online 14 March, 2022.

Franz Knappik, "Å virkelig unnsnippe Hegel.' Tanker om Hegels rasisme og Fanons antirasisme", *Agora*, hefte 4 (2021)-1(2022).

Eivind Kolflaath, "[Brytninger i ELE-tradisjonen](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, Temanummer om ex.phil., 2022.

- **Eivind Kolflaath**, Bokanmeldelse: Tomas Midttun Tobiassen, [Når myndighetene griper inn. En studie av legalitetsprinsippet i Høyesteretts praksis](#). Anmeldt i *Tidsskrift for Rettsvitenskap*, volum 135, 1, 2022.

Yangyang Han, **Reidar K. Lie**, Zhenlin Li, Rui Guo: "[Trust in the Doctor–Patient Relationship in Chinese Public Hospitals: Evidence for Hope](#)", *Patient Preference and Adherence*, vol. 16, 2022.

Joseph Lewis Benjamin Martin, "[The philosophy of logical practice](#)", *Metaphilosophy*, online 3 April, 2022.

Joseph Lewis Benjamin Martin, Ole Thomassen Hjortland, "[Anti-exceptionalism about logic as tradition rejection](#)", *Synthese*, volume 200, article number 148, 2022.

Veli-Pekka Parkkinen, "[Variable relativity of causation is good](#)", *Synthese*, volume 200, article number 194, 2022.

Kristin Sampson, "[Examen philosophicum's betydning som fellesskapsdannende grunnlag for dialog og refleksjon](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, Temanummer om ex.phil., 2022.

Lars Fredrik H. Svendsen, [A Philosophy of Lying](#), (overs. Matt Baggeley), London: Reaktion Books, 2022.

- **Lars Fredrik H. Svendsen**, [Philosophie der Lüge](#), (overs. Daniela Stilzebach), Berlin: S. Marix Verlag 2022.

- **Lars Fredrik H. Svendsen**, [Filosofia della menzogna](#), (overs. Monica Corbetta), Milano: UgoGuanda Editore 2022.

- **Lars Fredrik H. Svendsen**, "[Tvangens etikk i psykisk helsevern](#)", *Tidsskrift for Norsk psykologforening* 6/2022.

Vibeke A. Tellmann, "Stemmens «korn» som utgangspunkt for en relasjon mellom musikk og språk", i G. Hjorthol & H. Synnevåg Løvoll & E. Oltedal & J. I. (Red.), [Stemma og stilla i musikk og litteratur: Festskrift til Magnar Åm](#) (s. 238-251). Cappelen Damm Akademisk Open Access.

- Roe Fremstedal, **Vibeke A. Tellmann**, Heine A. Holmen, "[Innledning til temanummer om examen philosophicum](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, Temanummer om ex.phil., 2022.

Oda Elisabeth Wiese Tvedt, Bokanmeldelse: Rebecca Buxton og Lisa Whiting (red.) *Filosofidronninger. Kjente og ukjente kvinner i filosofihistorien*, *Agora*, hefte 2-3, 2022.

Harold Kincaid, **Julie Zahle**, "[Are ABM explanations in the social sciences inevitably individualist?](#)", *Synthese*, volume 200, article number 21, 2022.